

За Польщі

у Рівному виходили газети польською українською та російською мовами

Багато старших рівнян ще пам'ятає рівненські обласні газети «Червоний прапор» (виходила з 17 грудня 1939 року) і «Зміну» (виходила з 1967 року), які розповідали нам про місцеві події протягом кількох десятиліть. Уже багато років з нами видання рівненської міської преси нової доби – «Рівне вечірнє», «7 днів», «Рівне експрес» тощо. А коли ж у Рівному з'явилися перші міські газети? Що ми знаємо про них?

Найбільш відома з газет виходової давності – щотижнева «Echo Rowienske», яка почала виходити з 1924 року. В архіві збереглися окремі номери за 1924, 1925, 1928, 1929, річні підшивки за 1927, 1930 роки. Це – неоціненне джерело для досліджень історії нашого міста.

Перший номер вийшов 2 березня 1924 року. Головним редактором і видавцем був Каміл Семашко. Редакція газети спочатку була у Рівному

на вулиці 3 Мая, 59 (Соборна), пізніше на вулиці Галлера (16 Липня), 6, а друкувалася в друкарні Фейгеля і Литвака на вулиці 13-ї Дивізії (С. Петлюри), 2.

Виходила вона раз на тиждень, польською мовою, форматом 23x31 см, обсягом 8 сторінок. Із 12 грудня 1924 року формат збільшився і становив 32x48 см, обсяг – 4 сторінки, з 1928-го – 6 сторінок. Тираж у газеті вказували, а розповсюджували її на території Волинського воєводства.

У редакційній статті першого номера було зазначено, що редакція не буде ставати на бік якоїсь окремої партії, а працюватиме для блага цілого суспільства. Натхненниками для працівників редакції називалися польські патріоти, як-от Міцкевич, Єліза Ожешкова, Болеслав Прус. Основна тематика видання – діяльність громадських, культурно-освітніх, добродійних інституцій, які діють у кордонах Рівненського повітового

оголошення були невід'ємним атрибутом цього місцевого видання. У багатьох номерах «Echa Rowienskigo» рекламні публікації займали всю першу сторінку. Кошти за рекламу були важливим фінансовим джерелом існування газети.

Виходив у Рівному і тижневик «Echo Wolynskie», представлений у нашому архіві також всього декількома номерами за 1932 рік. Це був суспільно-політичний тижневик, заснований, можливо, 1924

Із 1994 року 6 червня в Україні відзначають професійне свято журналістів. Цього дня в 1992-му Спілку журналістів України прийняли до Міжнародної федерації журналістів.

року (на титульному аркуші газети за 1932 рік зазначено «видавництва рік дев'ятий»). Редакція була на вулиці 3 Мая, 15 і мала відділи в Горохові, Костополі, Ковелі, Кременці, Любомлі, Луцьку, Острозі, Сарнах, Здолбунові та агентів у селах – центрах гмін Рівненського повіту. Головним

редактором газети був у цей період Тадеуш Свіщовський. Друкувалася газета в друкарні «Udzialowa» (з польської – пайова) на вулиці Шкільній, 1 та в друкарні «Poltur» на вулиці 13-ї Дивізії, 12. Видавець – повітова рада В.В.В.Р (Blok Wspolpracy z Rzadem Jozefa Pilsudskiego (блок співпраці з урядом Юзефа Пілсудського)). Мова видання – польська; тираж невідомий; а кількість сторінок була різною – 8, 12, 16.

Головні теми – діяльність громадських організацій, в т.ч. і В.В.В.Р, освітніх установ, місцевого самоврядування, опіка над безробітними. діяльність промис-

судові оголошення; реклама (Z Wolynia, Kronika Miejscowa, Z kraju I swiata, Zycie gospodarcze, Sport, Z teatru, Z dzialalnosci B.V.W.R, Muzyka I sztuka, Przegląd polityczny, Ogłoszenia sadowe, Gielda, waluta).

22 квітня 1923 року в Рівному вийшло перше число пресового

органу Української народної партії – газети «Дзвін». З часом рівненський «Дзвін», який виходив двічі на тиждень українською мовою, доріс до 2000 екземплярів накладу і приблизно 500 платних передплатників, хоча постійно переживав фінансові труднощі. Редактором «Дзвону» був Володимир Оскілко, у часи Української національної революції – генерал-хорунжий Армії УНР, колишній командувач південно-західним фронтом. Із середини 1925-го цю посаду зайняв Володимир Гетнер. Редакція газети була розташована на вулиці Вартовій, 6, друкувалася у друкарні Бренера на вулиці 3 Мая, 73.

Рекламуючи своє видання, редакція зазначала, що «Дзвін» – «єдиний український селянський часопис», і він «є найбільшою та найповажнішою газетою Волини, Полісся, Холмщини і Підляшшя», «є трибуном українського народу в Польщі з політичних, економічних та культурно-національних питань», «ставити собі найголовнішим завданням боронити інтереси українського селянства – основи нашої нації». Ну і, безперечно, газета «Дзвін» «є найкращим дже-

лунали голоси на підтримку ідеї українізації Православної церкви у Польщі. Багато було матеріалів з нагоди релігійних і національних свят. Тут же фахівці писали про потребу і бажання селян купити землю, вміщувалися пояснення щодо довготермінових позичок Державного рільничого банку, розповідались про важливість розвитку кооперації.

В державному архіві Рівненської області зберігається декілька номерів цього видання за 1926 рік.

У ті часи виходила в Рівному і газета російською мовою під назвою «Ежедневная общественная, экономическая и литературная газета "Волинское слово"». Збереглися її окремі номери за 1922–1925 та 1929 роки. Її редакція спочатку розміщувалася в Бармацькому провулку (нині Словацького), 6, пізніше на вулиці Великій Мінській (Пересопницька), 29, а ще пізніше на вулиці Галлера (16 Липня), 6. Друкувалася у тій же друкарні Фейгеля і Литвака. Обсяг становив 4 сторінки. Більшість матеріалів присвячувалася міжнародному життю, особливо подіям у радянській Росії та Польщі. Набагато менше було місцевого матеріалу, всього одна-дві невеличкі інформації. Розповідала газета про діяльність Рівненської міської ради, судові процеси в Рівненському окружному суді,

В Україні сьогодні виходить 3220 газет загальним

релом реклами для купців, промисловців та фабрикантів», а крім того в «Дзвоні» «співпрацюють найвидатніші українські жур-